

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXIII (27).

Štev. (No.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. februarja 1974

Tudi pri nas

Infiltracija je eno najbolj uspešnih sredstev marksističnega prodiranja v „kapitalistični“ svet. Rdeči so mojstri v tem, kako je treba priti prav v osrčje organizacij, ustanov in gibanj, kjer bi po odprti poti nikdar ne mogli imeti uspeha. To se ni dogajalo samo drugod po svetu, ampak tudi pri nas v Sloveniji, že v časih, ko se ni nikomur niti sanjalo kakšne metode uporablja komunizem in ko nihče ni mislil, da bi mogel uspeti. Tako so n. pr. prepeljali krščansko delavsko gibanje, Strokovno zvezo in jo spremenili v svoje slepo ubogljive pomočnike, tako so se vrinili v sokolske vrste, v katoliške prosvetne ustanove in celo v duhovniške vrste. Kakšen je bil uspeh njihove infiltracije smo videli na lastne oči.

Mi, ki smo mogli zapustiti zasužnjevo domovino, smo pravočasno videli pogubonosno delo komunizma in smo se mu uprli z vsemi sredstvi, ki so nam bila pri roki: eni z orožjem, drugi z besedo, tiskano in govorno, tretji z molitvijo, da bi nas Bog obvaroval šibe, ki nam je grozila. V boju smo podlegli orožju močnejšega, nismo pa še zaključili boja na drugem polju: na idejnem. To smatramo za svojo dolžnost, kajti samo nam, ki živimo v svobodnem svetu, je možno govoriti resnico o tem, kar se dogaja v Sloveniji.

Ta stvar postaja rdečim oblastnikom doma vedno bolj neprijetna. Prva leta po koncu vojne so rdeči, pijani zmagošlavci, dali duška brutalnem zatiranju vsega, kar ni bilo stoodstotno z njimi v letih tkim. osvobodilnih bojev. Za nas, ki smo odšli iz prostost, se niti niso preveč zanimali. Odpravili so nas z nekaj psovskami: vojni zločinci, narodni izdajalci, rablji itd., misleč, da se bomo kmalu pogreznil v velikem svetu v pozabo, izginili kot enota, in se spremenili s tavajoče in zagrenjene brezdomce. Pa se to ni zgodilo.

Organizirali smo se, premagali začetne težave, prišli do svojih domov, družinskih in narodno-prosvetnih, ustanovili smo družine in vzgojili svoje sinove v istih načelih, ki smo jih priznavali mi in naši očeti in tako podaljšali življenje slovenski protikomunistični emigraciji v nove rodove.

S tem komunizem ni računal. Spoznal je, da se s psovskami ne more uničiti gibanja, kakršno je naše, z molkom tudi ne. Vedo, da njihov tisk pri nas ne uspeva, vedo pa tudi, da se naš protikomunistični in svobodni tisk doma išče in bere s spoštovanjem.

Kaj so ukrenili? Tudi med nami so začeli že pred leti s svojo infiltracijsko taktiko. Skrajša skropno in ponižno, kakor oni znajo. Tu in tam se pojavi poslanik ali konzularni uslužbenec na malici ali večerji našega rojaka. Je vljuden, ne politizira, se zanima za naše razmere v skupnosti, za osebe, ki kaj pomenijo, za težave, ki jih imamo in podobno. Nekateri mu natrese grenkih resnic o tem, kaj so rdeči delali v Sloveniji med vojno in po njej, na kar mu rdeči tovariši odgovorijo, da vsega tega ni vedel, da je še mlad in da naj bo kakor koli že, čas je, da na vse to pozabimo. Predno se poslovi, povabi gostitelja na obisk v svojo pisarno, na čašo piva, na izlet.

Take storiže so se dogajale v Argentini, kjer nas imajo za najbolj trde in odporne, še bolj pa zgoraj na severu in v Evropi, kjer so stiki med rdečimi diplomati in njihovimi pomočniki ter med protikomunističnimi Slovenci že nekaj vsakdanjega. Le verjemite, da so taki stiki vedno v škodo našemu pravilnemu presojanju komunizma. Vemo dobro, da je med nami samimi nekaj ljudi, ki so se vdali rdečim, ki imajo med nami vlogo razdirati, napram novim gospodarjem pa ovajati. Kako bi sicer bilo mogoče da bi jugoslovanske oblasti v inozemstvu in doma imele tako točno sestavljeno kartoteko o naših ljudeh.

Tukaj moramo omeniti še nekaj. Zelo pogosto, čeprav ne v vseh slučajih, komunistična policija v Sloveniji lju-

POKAŽIMO SE SLOVENCE VEDNO IN POVSOD

Imamo dve vrsti ljudi: take, ki vedno in povsod, doma in na tujem, ohranjajo svojo osebnost, narodno zavest, svoje narodne posebnosti in svoje domače navade; na drugi strani pa imamo tudi take, ki v tujem okolju kaj kmalu utonejo, se takoj prilagodijo okolici, opustijo tisti način življenja, ki so ga živeli doma, pretrgajo vsak stik s preteklostjo. Tudi mi Slovenci nismo v tem oziru nobena izjema, čeprav imajo morda prav tisti, ki pravijo, da spadamo Slovenci med tiste narode, ki se v tujini dolgo in močno oklepajo svojih domačih navad, in ki se radi družijo med seboj in se tako ohranjajo kot narodna skupina.

Nedavno so v Nemčiji raziskovali, kako živijo tuji delavci. Ugotovili so, da spadajo Slovenci in Hrvoti med najbolj organizirane narodnostne skupine, ki imajo povsod svoja društva in številne prireditve, ter da se redno zbirajo tudi pri bogoslužju v svojem lastnem jeziku. V tem oziru — tako ugotavljajo Nemci — so delavci drugih narodnosti (Italijani, Španci, Grki, Turki in drugi) mnogo na slabšem, brez večjega čuta za skupnost.

Take ugotovitve o slovenskih izseljencih je prijetno brati. Vprašanje pa je, ali niso te trditve nekoliko pretirane in ali ne obstoja tudi pri Slovencih še večja potreba po povezanosti, ki naj ohranja naše slovenstvo. Priznajmo, da je tudi med nami nekaj ljudi, ki se za skupnost ne zmenijo več, ki so že utonili v velikem tujem (argentinskem, ameriškem, kanadskem, nemškem, avstralskem) morju, in ki so napravili velik križ čez vse to, kar je bistveno slovensko, se ne družijo več s Slovenci, ne naročajo in ne berejo več slovenskih publikacij, se ne zanimajo za slovensko kulturo ne zgodovino in tudi ne za današnje razmere na Slovenskem. Sedaj se navdušujemo za to, kar so našli v novem kraju, za zgodovino in kulturo nove domovine. Izgubili so tudi smisel za slovensko službo božjo (in morda ne samo za slovensko). Lahko si predstavljamo, kako je z otrovih žilah pretaka slovenska kri, niso več Slovenci.

„ETNIČNA REVOLUCIJA“

V „Katoliškem glasu“ (štev. 45/73) je Božo Prevoršek napisal nekaj zanimivih opazovanj iz življenja raznih narodnostnih skupin v Združenih državah Amerike. Pravi, da se v zadnjih letih vedno bolj opaža, da so se začeli priseljenci raznih narodnosti prebujati k novemu življenju, da se hočejo uveljaviti kot narodnost in ne kot brezbarvni Amerikanci, ter nočejo, da bi se jih potujčevalo. Prevoršek v tej zvezi navaja besede armenskega nadškofa Mano-

beznivo pride pozdravit našega človeka, ki ga je domotožje ali želja videti svoje drage, privabila v Slovenijo. Tak obisk je vedno kopica vprašanj o osebah, ustanovah in prilikah v življenju slovenske skupnosti. Marsikdaj take pogovore posnemajo na trak. Mnogi tega ne povedo nikomur, vendar je svet tako majhen, da se taka skrivnost kaj kmalu izve. Ali se vam ne zdi, da bo tak človek, ko se vrne nazaj v svobodni svet — in vrnejo se vsi! — zelo previden o tem, kaj bo govoril o razmerah doma, kjer ima svoje sorodnike in morda materialne dobrine? Bog varuj, da bi sodili rojake, ki gredo domov na obisk svojih dragih, ali ki pošiljajo domov svoje otroke, da vidijo lepote slovenske zemlje! Vendar je prav, da vsakomur, ki ne gre domov z dvomljivimi nameni, priporočimo molk. Če že molčijo tukaj, ne molčijo še tam.

Včasih mi pride na misel, kako to, da se Slovenci tako radi cepimo in drobimo in znaten del svojih sil uporabljamo, da dokazujemo krvavo potrebo tega cepljenja. Kakor da hočemo rdečim olajšati njihovo nevaležno in malo uspešno delo infiltracije! Mi se grizemo med seboj, zmerjamo in sovražimo, njim

gogiana, ki označuje ta pojav kot „etnično revolucijo v ameriški družbi“. Do še pred nekaj leti je priseljenc nekako sramežljivo skrival svoj rod in se skušal čim bolj prilagoditi ameriškemu načinu življenja. Sedaj pa se to spreminja, raste narodna zavest, raste zanimanje za zgodovino in kulturo svojega naroda, raste narodni ponos.

Ta novejša „etnična revolucija“ morda Slovence manj zadeva, ker so tako revolucijo Slovenci izpeljali že pred desetletji. Že takoj ob prihodu v nove kraje so slovenski priseljenci mnogo storili, da ne utonejo v tujem svetu. Če se je le dalo, so se naselili precej skupaj, začeli sa ustanovljati slovenska društva, zidati prosvetne (slovenske) domove, organizirati slovensko službo božjo in slovenske šolske tečaje, izdajati lastni časopis in pozneje tiskati knjige itd. In tega dela niso skrivali. Bili so nanj ponosni. Spomnimo se na izjave senatorja Lausheta, da je ponosen, da je Slovenec.

Vendar pa bi bila nova „etnična revolucija“ potrebna za nekatere Slovence, ki so izgubili stik s slovenstvom. In zlasti važna bi bila za emigrantsko mladino. Da, zlasti mladini je treba vcepiti slovenskega duha, ji vzbuditi ponos, da je slovenskega rodu in jo tako pridobiti za to, da se vedno in povsod pokaže kot zavedno slovenska, čeprav ima ameriško, argentinsko, avstralsko in dr. državljanstvo.

ARMENSKI PRIMER

Prevoršek navaja v zgoraj omenjenem članku, kako so si Armenci v Združenih državah pomagali, da so se ohranili kot živa narodnostna skupina. Njihova osrednja organizacija v New Yorku je izvedla pred nekaj leti tako imenovano „telefonsko akcijo“ med svojimi rojaki, ki je zajela vso državo. S temi osebami je stopila v pisemski stik in jih povabila k sodelovanju v armenski skupnosti. Ta akcija je imela nepričakovano velik uspeh. Obisk armenskih cerkva se je močno povečal, naklada njihovih časopisov je znatno narasla. Od 400.000 Armencev, kolikor so jih našli v ZDA, je danes večina aktivna v armenskih organizacijah.

Morda bi taka ali podobna akcija bila koristna tudi za nekatere Slovence po svetu, da bi jih vzdrnila, oživela in znova pritegnila v slovensko družbo in da bi jih osvobodila tistega manjvrednostnega občutka, zaradi katerega se bojijo ali sramujejo pokazati se Slovenca.

Storimo vse, kar je v naši moči, da se bodo prav vsi Slovenci vedno in povsod pokazali kot Slovenci. Samo tako nas bo široki svet spoznal in upošteval.

pa pustimo le lahko delo, da nas hujskajo in cepijo. Čeprav se to dogaja v malem, je zanje dober grižljaj. Pred nekaj meseci je ljubljansko „Delo“ prineslo skoro eno stran dolgo poročilo o „skesanem“ rojaku, ki se je vrnil domov in tam časnikarjem na dolgo razlagal, kako „hudo se mu je godilo“ v Argentini, kjer „ni ne dela, ne jela, ne svobode“, kjer je bil „pravi suženj ljudi, ki s silo krote uboge rojake itd. Kako so pograbili besede človeka, ki ni spadal med nas in ki ni hotel delati. Kot važen dokument o naši bedi!

Bistvo infiltracije je ravno v tem, da porabi vsako razpoko, vsako šibko stran v to, da skuša razkol razširiti in slabost povečati.

Ravno te dni sem čul, da so v Severni Ameriki rdeči diplomati začeli ustanovljati tkim. „Jugoslovanske klubove“ kamor prav ljubiznivo vabijo protikomunistične rojake in njihove sinove. Radovedni smo, koliko bodo uspeli, če bo pa, če bodo s to vrsto limanic nekusil tudi pri nas v Argentini. Če bodo, nekaj kalinov se bo gotovo dobilo. Nič zato. Mi bomo ostali, kakor smo bili!

A. J.

Vivir en paz bajo el Sol Argentino

En el acto de Clausura de la “Colonia de vacaciones eslovena 74” en la quinta Sloga el azul del cielo se pobló de coloridos augurios de amistad. Noventa globos que los soltaron otros tantos niños, llevaron a los niños de la Argentina la amistad de sus iguales, descendientes de inmigrantes eslovenos. La nota que los globos llevaron tierra adentro dice:

A TODOS LOS NIÑOS DE LA ARGENTINA

Estimado amigo:
Recibe los sinceros saludos de un integrante de la “Colonia de vacaciones eslovena 74” de la localidad de Castelar.

Deseo ser tu amigo y pido me escribas a mi casa y yo te contestaré.

Con este gesto, quiero ser fiel al legado de mis padres que viven en la Argentina desde el año 1945 con el firme propósito de trabajar y vivir en paz bajo el Sol Argentino.

Castelar 16-2-1974

Al pie de la carta cada niño coloco su nombre y dirección.

UDOBJE NE MORE USTAVITI KOMUNIZMA

Neprestano napredujoča materializacija javnega in zasebnega življenja ter njo spremljajoče razvrednotenje krščanskih vrednot na svobodnem Zahodu povzročajo vodstvu katoliške Cerkve velike skrbi. Jasno spoznanje, da tehnično udobje, televizija in avtomobil ne morejo ustaviti komunizma, če nismo ob vsem udobju tudi miselno pripravljeni branitelji krščanskih vrednot, je narokovalo izjavo, ki jo je objavil pred časom vaticanski radio. To izjavo bi lahko po pravici imenovali „obsodbo mlačnosti, nezanimanja in lenuharskega obdobja“, zato jo objavljamo v celoti.

Komunizem je v prvi vrsti miselnost ne pa gospodarsko dejstvo. Je metafizičen pojav, četudi se pretvarja in se predstavlja kot dejavnik blaginje. Je življenjski in svetovni nazor, ne pa bojevnik za boljše plačo. Je vera, katere oznanilo se začneja z besedami: „V začetku je bila snov in snov je bila bog.“ Je vera izbrisane neba in mistika zemlje.

Zaustavljati komunizem izključno na gospodarskem področju, v tekmi za višji življenjski standard se pravi posredno pritrjevati pravilnosti komunističnega življenjskega in svetovnega nazora. Prepustiti zaključek boja proti komunizmu le pristojnosti in področju proizvodnje in delitve snovnih dobrin zavaja v dvomnost, da se vrednost vsake miselnosti dá meriti samo še po količini zemskih dobrin, katero ta ali druga miselnost lahko tudi resnično nudi.

Bojevati se s komunizmom samo na gospodarskem področju, se pravi zavračati pozornost človeka na stalno zvišanje materialne blaginje, podčrtati materialno ugodje kot edini življenjski ideal, dati prednost mistiki zemlje in z njo tudi komunizmu. Proti komunizmu

PISMO IZ TRSTA

V drugo begunec

Po vesteh od onkraj meje izvajajo komunisti vedno hujši pritisk na katoliško Cerkev, vendar tako, da se jim ne more očitati, da Cerkev preganjajo, le pri njenih predstavnikih skušajo najti kaj protizakonitega, da jih kaznujejo.

Tod se govori, da je imel mariborski škof dr. Držečnik sitnosti na meji, ko je potoval službeno v Rim poročat sv. Očetu. Nekemu beguskemu duhovniku z ameriškim potnim listom pa sploh niso dovolili vstopa v Jugoslavijo; je poskusil na več prehodih, pa povsod zastoj. O nekem drugem duhovniku beguncu, ki ima avstrijsko državljanstvo, slišim, da je imel sitnosti že v notranjosti Slovenije.

Salezijanec Franc Štuhec je pa v preteklem oktobru že v drugo pribežal v begustvo na to stran. Kot begunec iz leta 1945 je deloval na Tržaškem, najprej kot župnik v Dolini, nato kot ravnatelj vzgojnega zavoda Marijanišče na Opčinah, kjer je zopet začel izdajati salezijanske „Knjižice“. Ko pa je dosegal, da se smeje izhajati v Ljubljani, je šel tudi sam za njimi tja in leta 1968 postal župnik na Rudniku pri Ljubljani. Kot že prej tukaj, je tudi iz Slovenije organiziral močna romanja v Rim, Turin, Lurd, Fatimo, Einsiedeln, itd.

moramo nastopiti predvsem na ideološkem področju. Komunizem se krepi vedno tam, kjer je ideološki spor z njim oslabil ali pa celo utihnil.

Treba je podčrtati, vedno ponavljati in ljudi prepričevati, da komunizem ni to, za kar se rad izdaja, namreč prvi borec zatiranih, glasnik pravičnosti in svobode, borec za neodvisnost narodov in branilec miru. Treba je podčrtati, vedno ponavljati in ljudi prepričevati, da je komunizem ideologija absurda v svojih načelih, zmota v svojem nauku in nečloveška v svoji praksi.

V človeku se mora vzbuditi zavest resničnosti njegovega duha in uveljaviti dostojanstvo njegovega osebosti, kajti človek je poklican k svobodi in namenu, ki gresta tudi čez okvir naše zemlje. Odločno in vsak dan znova se mora uveljaviti dejansko uresničenje družbene pravičnosti, vera v krščanski svetovni nazor, prepričanje o veličini človekove osebnosti in veličini njenih pravic in dolžnosti, da se bomo lahko vsi veselili tiste svobode, katera omogoča sožitje v pluralistični družbi.

Potrebni so naporji na gospodarskem področju, da se ustvarijo človeka vredni življenjski pogoji, da bo človek laže in svobodneje sledil povabilu krščanstva in svoje oči povzdignil k nebu. Za uresničenje teh ciljev pa potrebujemo globoko versko prepričanje in krščanski družbeni nauk. Ta nauk vsebuje celo in vsjo premagujočo Resnico, zato je potrebno le dosledno uresničenje tega nauka v vsakdanjem življenju. To so učili vsi papeži od vznika komunistične ideologije. In to je jasno podčrtal tudi papež Janez XXIII. v svojih velikih okrožnicah „Mater et Magistra“ in „Pacem in terris“.

K. G.

(Nad. na 2. str.)

FRANCIJA HODI SVOJO POT

TRHLOST EVROPSKE SKUPNOSTI

Na konferenci zahodnoevropskih držav ter ZDA in Japonske v Washingtonu, ki je bila predvidena za dva dni pa se jo raztegnili zaradi francoskega rovarjenja na tri dni, je trinajst največjih potrošnic nafte sklenilo, da bodo kot skupnost razpravljale z arabskimi petrolejskimi državami o nadaljnjem oskrbovanju z nafto. Samo Francija je nastopila proti organiziranemu nastopu, češ, da bodo arabske države nastop smatrale za sebi sovražno fronto, kar da bo imelo še hujše posledice za svobodni svet. Ostale evropske države se za francosko nasprotovanje niso zmenile in so podpisale skupno izjavo.

Na konferenci je nastopal proti skupnim nastopom držav francoski zunanji minister Jobert, v Parizu pa je proti zahodni petrolejski skupnosti na francoski vladni seji govoril Pompidou sam. Pompidou je predvsem očital zahodnoevropskim državam, da se še vedno pustijo voditi od ZDA. „ZSSR je pokazala svojo zmogljivost kontrolirati satelite, ZDA pa hoče storiti isto z vsiljevanjem „pax americana“ na Zahodu“, je govoril Pompidou. Nadalje je izjavil, da vso mednarodno politiko

v minulem desetletju dominira ZDA in ZSSR, s tajnimi razgovori med Nixonom in Brežnjevom. „Jobert ne govori kot francoski nacionalist, temveč kot evropski nacionalist“, je pripisoval Pompidou. „Zaradi francoskega stališča Evropa kot celota ni bila potlačena“, je zaključil Pompidou svoje protiameriško razglabljanje.

Francoski zun. minister Jobert je po vrnitvi iz Washingtona izjavil, omenjačoč Zahodno Nemčijo in Anglijo, da sta na konferenci v Washingtonu „bili dve delegaciji, ki nimata spomina“.

Francija se je na washingtonski konferenci ponovno ločila od ostale Zahodne Evrope ter je s tem zadala Skupnemu evropskemu trgu nov razkrajajoč udarec. Opazovalci ugotavljajo, da Francija na eni strani nasprotuje umiku ameriških čet iz Zahodne Evrope, da se čuti varnejšo pred sovjeti, na drugi strani pa bi hotela potisniti ZDA iz Evrope, da bi Pariz sam gospodaril v Zahodni Evropi, kolikor bi bilo mogoče.

Evropa je še daleč od skupnosti narodov, kakor si jo zamišljajo nekateri politični idealisti.

Čemu nova konferenca neuvrščenih držav

Poročilo, da sta jugoslovanski diktator Tito in predsednica Indira Ghandi dala pobudo za sklicanje nove konference neuvrščenih držav, ali tretjega sveta, je presenetila svetovno javnost. Kot razlog za sklicanje te konference sta Tito in Indira Ghandi navedla svetovno energetska krizo. Zelo verjetno pa je, da to nikakor ni glavni razlog za sklicanje nove konference. Kajti države tretjega sveta so kaj malo prizadete zaradi arabskih omejitev prodaje petroleja. Razlog za sklicanje konference mora potentakem biti nekje drugje.

V DRUGO BEGUNEC

(Nzd. s I. str.)

zastopanja tuje firme, goljufije in izstavljanja lažnih listin“. Očitajo mu: 1.) da je zastopal tujo tvrdko in uvažal blago iz inozemstva, ne da bi imel obrtno dovoljenje za to, 2.) da so nekateri župniki prijavljali carini manjše cene, kot so jih v resnici plačevali, in 3.) da so nekateri plačevali v tuji valuti“.

Vse kaže, da bodo sprožili kar celo verigo tožb proti župnikom, ki so peči nabavili.

V letih po podpisu protokola z Vatikanom so komunisti s pritiskom na Cerkve in duhovnike malo popustili, pa so nekateri mislili, da se je komunizem spremenil, in niso bili več tako natančni v izpolnjevanju raznih deviznih predpisov. Saj je tujo valuto skoro vsakdo imel in z njo prosto razpolagal. Zdaj pa komunisti vijak zopet privijajo in še stare račune pregledujejo.

J.K.

Solženicin

Kakor smo zapisali v prejšnji številki našega tednika mnenje sovjeto- govov, da bo sovjetska komunistična partija Solženicinu vzela sovjetsko državljanstvo in ga nasilno izgnala na Zahod, tako se je zgodilo.

Sedem NKVD policistov je vdrl v Solženicinovo stanovanje sredi Moskve in ga nasilno odpeljalo. Prekinili so tudi telefon, kakor to delajo običajni razbojniki, da ne bi njegova žena mogla klicati tujih časnikarjev. Naslednji dan je Solženicin v spremstvu dveh NKVD policistov z letalom pristal na frankfurtskem letališču v Zahodni Nemčiji, kjer je stopil na svobodna evropska tla. Policista sta ostala v sovjetskem letalu.

Popolna nemoč celotnega marksističnega ustroja zlomiti silo človeškega duha in njegovega hrepenenja po svobodi ustvarjanja se je znova razgalila vsemu svetu v vsej svoji ničnosti.

Sovjetski komunistični režim se je na izgon Solženicina v svoji zlobi pripravil že od maja lanskega leta. Sovjetski podpis ženevske konvencije o avtorskih pravicah 27. maja 1973 je neprijetno presenetil vse, ki jim je razvidna zlohotnost sistema, zgrajenega na marksističnem materializmu. Nihče teh namreč ni verjel, da so v Kremlju iskreni; obratno: takoj se je porodil upra-

vičen sum, kakšno zlo spet kujejo sovjetski partijski veljaki.

Za naše bralce, menimo, je prav, da si priključimo v spomin zgodovinski razvoj, ki je pripeljal Moskvo do podpisa ženevske konvencije in da poznajo tudi past, ki jo je s svojim podpisom nastavila duhovnim ustvarjalcem v ZSSR. V prevožu prinašamo zadevni članek izpod strokovnjaškega peresa univ. profesorja pariške pravne fakultete Françoisa Terré-a, ki ga je bil minulo nedeljo poslal pariškemu Figaroju v objavo:

Solženicin: poznamo njegova dela, njegovo junaštvo in njegov boj. Toda manj poznamo past, ki mu jo je njegova domovina — ki tolmači zakone po svoje kakor kak malomeščan — nastavila, da bi ga prisilila k molku.

Ker gre za Rusijo, govorimo o Revoluciji. Veliki: iz leta 1879. Imela je čast proglasiti pravico avtorja nad njegovim delom; v slavni formuli izjavila: „Sad misli pisatelja je najbolj sveta, najbolj zakonita... od vseh lastnin.“

Lepa trditve, ki pa se je pozno uveljavila v mednarodni stvarnosti. V 19. stoletju je intelektualno piratstvo neovirano pustošilo: na veliko so reproducirali in prevajali dela brez avtorjevega privoljenja, zlasti v deželah, ki niso bile njegove.

Mednarodni teden

VATIKAN se že več let zavzema za to, da bi postal Jeruzalem mednarodno mesto, odprto za pripadnike vseh treh glavnih ver, ki so tam razširjene: katoliške, judovske in mohamedanske. Izraelcem ta predlog ne ugaja. Zlasti mu nasprotuje dr. Burg, vodja izraelske verske stranke. Tudi glasilo sindikalne zveze „Davar“, ki je pod političnim nadzorstvom izraelske laburistične stranke, ki je sedaj na vladi, je napadlo vatikansko politiko glede Jeruzalema. V Tel Avivu očitajo vatikanskemu govorniku prof. Alessandriniju antisemitizem. V vatikanskih krogih pripominjajo, da je papež svoje gledišče glede Jeruzalema sporečil izraelski predsednici Goldi Meir in zunanjemu ministru Abbi Ehanu. Krivično je očitati Vatikanu antisemitizem, ko je znano, kaj je Vatikan storil med drugo svetovno vojno za jude.

ITALIJANSKA KP se že več let prizadeva za sodelovanje v italijanski vladi. Ker vse levičarske stranke v Italiji ne premorejo večine, ki bi prevzela vlado, se KP trudi, da bi se povezala z italijansko Krščansko demokracijo, in bi obe skupaj prevzele vlado. Glavni tajnik KP Berlinguer je predlagal KD, naj bi kot najmočnejši stranki sklenili „zgodovinski kompromis“, t. j. pogodbo o sodelovanju. KD bo o tem predlogu sklepala na prihodnji glavni skupščini. Glavni tajnik KD Fanfani je že izjavil, da je sodelovanje s komunisti nemogoče, kar je svoj čas ugotovil že pokojni De Gasperi, ker so kršč. demokrati za svobodo in demokracijo, česar komunisti ne poznajo, ko so na oblasti. Še ostreje je Berlinguerja zavrnil bivši min. predsednik Andreotti.

LIBIJSKI DIKTATOR Gaddafi je pozval arabske države, da naj se med seboj trdno povežejo, sicer da se bo to zgodilo z revolucijo. „Zmerne vlade morajo pasti“, je izjavil Gaddafi, govoreč o nasprotovanju arabskih držav, da bi se povezale z Libijo, kakor se je to zgodilo nedavno s Tunezijo, še prej pa z Egiptom.

zveze ne napada (menda v zahvalo za vojaško in politično pomoč v boju s Pakistanom). Toda vsi ti napori niso nič pomagali. Večina udeležencev je obsodila vse oblike „imperializma“ in izrecno tudi sovjetski imperializem.

Tako je torej Sovjetska zveza, ki je do nedavnega dejansko vodila in nadzorovala delovanje tretjega sveta, na IV. konferenci v Alžiru krepko propadla. Brežnjev je pisal nato Bumedienu zelo ostro pismo zaradi tega poloma, ta se tega ni preveč gnal k srcu.

Sovjetska zveza tega poraza ni mogla brez mirno vtakniti v žep. Zato je naročila svojemu opoditi Titu, da naj skupaj z Indiro Ghandi takoj organizira novo konferenco tretjega sveta v novim programu, ki naj reši čast in ugled Sovjetske zveze. Bližnja bodočnost bo pokazala, v koliko so se posrečila ta sovjetska prizadevanja, da obdržijo vodstvo in nadzorstvo nad neuvrščenimi državami.

Zato je bilo sklicano mednarodno zborovanje, leta 1886, ki so ga ratificirale številne države, med njimi Francija. Je to bernska konvencija, ki se je zavzela za zaščito avtorjev. Carska Rusija se ji ni priključila. Sovjetska Rusija jo je, značilno, posnemala: dasi je povzdigovala ideale iz 1789, je skrbno pazila, da ni pristala na posledice, ki bi ji mogle biti neprijetne. Ta kontradikcija, tako podobna kontradikciji imperialističnih sil, ji je omogočala okriščati se z nečistimi dobički. Ropanje tujih avtorjev se je tako moglo nadaljevati. Ne da bi dobili pristanek in ne da bi plačevali avtorske pravice, so prevajali francoske znanstvenike, severnoameriške pripovednike... zlasti seveda, če so razlagali kapitalistični pritisk na svobodo duha.

In čas teče. Lenin, Stalin. Leta 1952 se bernski konvenciji pridruži znova splošna konvencija o avtorskih pravicah, konvencija v Ženevi. Številne države spet podpisajo to konvencijo, med njimi tudi Francija; toda ZSSR ostaja odsotna.

In čas teče naprej. Hruščev, Brežnjev. ZSSR se končno odloči. Podpiše konvencijo in njen pristop začnejo veljati — zapomnimo si datum — 27. maja 1973. Ali gre za odjugo v kulturi, za decarizacijo režima? 20. septembra 1973 — manj kot štiri mesece pozneje — ZSSR ustanovi državni organizem z

Lončarske posode peč preiskusi, pravične ljudi pa skušnjava bridkosti.

Sveto pismo, Sir 27, 6

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Minuli teden je Argentina preživljala v znamenju razkrivanja komunistične zarote, s katero so nameravali ubiti podpredsednico Isabel de Peron in ministra za družbeno blaginjo Lopez Rego, zatem pa še predsednika Perona in urugvajskega predsednika Bordaberryja.

Policija je zaroto odkrila v Mar del Plati, ki je pretekli teden praznovala 100 letnico obstoja. Na proslavo obletnice bi morala priti podpredsednica Isabel de Peron in minister Lopez Rego, pa sta potovanje v zadnjem trenutku odpovedala. Policija je zagrabila zarotnika Carida, ki je bil zaprt zaradi terorizma že pod Lanussejem, pa je bil ob priliki Camporove amnestije „političnih“, pripornikov izpuščen na svobodo. V policijske mreže je za Caridejem zgrmela še vrsta drugih teroristov, ki so nameravali v Buenos Airesu ubiti Perona in Bordaberryja.

Po razkritju zarote je politični teden Primicia, ki ga izdaja peronistični poslanec Rodolfo Arce, objavil senzacionalno poročilo, da „Peron resno misli na odstop in za vedno zapustiti državo“. Istočasno tednik poziva prebivalstvo, naj se mobilizira za zaščito Perona. „da ne bo odšel“. Tednik piše, da bo Peron odstopil, če guvernerji v Cordobi, Mendozini in Salti ne odstopijo. Če razkola v peronizmu ne odpravijo, če ne ustavijo terorizma in če tisk ne preneha braniti skrajneže v peronizmu.

Opazovalci ugotavljajo, da je bil po-

Goriška in Primorska

Krenke besede „Katoliškega glasa“

Goriški „Katoliški glas“ je v svoji četrti letošnji številki zapisal, da „katoliški tisk ni na prodaj“. V članku s tem naslovom pove, kako so se razne osebe trudile, da bi pridobile katoliški tisk vsaj za to, da bi molčal in ne kritiziral novih razmer pod komunizmom v Sloveniji. „Če boste to storili, potem vas bomo lahko tudi podprli“.

Katoliški tisk na Primorskem je to ponudbo odklonil. Zato ne dobiva nobene podpore od „Pastirčka“, knjig Mohorjeve družbe pa vse do „Katoliškega glasa“, ki je komunističnemu režimu še prav posebno v želodcu. Pa ne samo to, da ne dobiva nobene podpore, ki je tudi ne mara, da bi potem moral molčati, ampak se proti temu tisku vodi pravi bolj ali manj odkrit bojkot. Ker pa komunisti vedo, da krščansko ljudstvo ne more ostati brez dobrega tiska, so se agenti režima odločili za pospeševanje tiska iz Slovenije. Tam imajo namreč verski tisk, ki gradi kristjane, ne sme pa graditi državljanov. To slednje je privilegij partijskega tiska.

Podoba je, da ponudba izpred let še drži in da so jo nekateri — razen kato-

skusni balon za reakcijo javnega mnenja, ki je odgovorilo, kakor si je vlada želela. Večina prebivalstva si želi, da bi Peronu uspelo počistiti skrajneže v peronističnih vrstah in pospraviti teroristične elemente tako marksistične kakor desničarske.

Ena izmed žrtev te čistke bo, kakor kaže, tudi bivši predsednik Campora, ki ga je peronizem obtožil izdajstva. Zaradi izpusta na svobodu vrste marksističnih teroristov 25. maja lanskega leta si je nakopal krivdo za sedanje teroristične napade na večinsko vlado in njene organe.

Komunistični teroristi, združeni v ERP-u so pretekli teden uprizorili novo komedijo, ko so ugrabili turistični omnibus, nanj strpali več časnika in dopisnikov tujih tiskovnih agencij in jim organizirali v neki predmestni kavarni tiskovno konferenco, na kateri so naznanili, da so „za skupen boj proti imperializmu“, ustanovili koordinacijski odbor s Tupamari v Urugvaju. ELN (Ejército de Liberación Nacional) v Boliviji in MIR (Movimiento Izquierda Revolucionaria) v Čilu.

Moskva in Peking ter njihovi teroristi se ne morejo sprijazniti s stvarnostjo v latinski Ameriki, ki je trenutno taka, da je levičarjem bila iztrgana oblast v vseh južnoameriških državah, razen v Peruju. Najbolj desničarski je zlasti južni del latinske Amerike: Argentina, Čile, Paragvaj in Urugvaj. poleg njih pa še velikan Brazil.

liškega tiska — sprejeli. Kajti nekateri zvesto molčijo k vsemu, kar uganja na Primorskem levičarski tabor.

Koroška —

Ravnatelj Franc Aichholzer — 90 letnik

Očak slovenskih koroških učiteljev ravnatelj Franc Aichholzer je dne 12. februarja t. l. obhajal svojo devetdesetletnico. Pestra je življenjska pot tega velikega narodnjaka. Ker se je v plebiscitni dobi pokazal zavednega Slovenca, je izgubil službo šolskega nadzornika na Koroškem. Šele po štirih letih so mu popravili krivico. Osnova je list „Koroški Slovenec“ in je bil prvi njegov urednik. Leta 1938 so ga nacisti odpeljali v koncentracijsko taborišče Buchenwald. Po končani vojni je postal ravnatelj šole v Ločah in je sodeloval pri izdelavi osnutka dvojezične šole, ki je bila Koroškem v veljavi do 22. sept. 1958. Začel je izdajati mladinski list „Mladi rod“, ki izhaja že 20 let.

Tudi zdomski Slovenci prirčno čestitamo g. Aichholzerju k njegovi 90-letnici.

imecom „Agencija za avtorske pravice“.

Ta agencija kontrolira prevode del, napisanih v ZSSR, ki bodo objavljena v tujini in repatriirna devize, ki jih tako dobi od tujih založnikov, da plača avtorjem — ne brez odbitka — delež, ki jim pripada.

In tako se past, neizprosno, znova zapre.

Kakšen bo torej položaj pisateljev v ZSSR, katerih dela izdajo v tujini brez partijskega blagoslova? Režim bo vsakemu enostavno dejal: izberi! Povej nam, če je bilo to tvoje delo, izdano v tujini, izdano s tvojim dovoljenjem ali brez njega?

S tvojim dovoljenjem? Toda ti si storil nezakonito dejanje, pomagal si sovražnikom naroda. To se plača z ječo v Sibiriji.

Brez tvojega dovoljenja? Ker smo že podpisali ženevsko konvencijo za tvojo zaščito, je zdravilo enostavno: vse države, podpisnice konvencije in tista, kjer so izdali tvojo knjigo (proti tvoji volji, ali ne?), so se obvezale preprečevati resnično škandalozno razbojništvo: zato bodo morale zapleniti, zaradi falzifikacije, prepovedano delo.

Takšno umovanje je možno samo zaradi pogodbe, tako pravočasno podpisane: zapor in zaplemba; kazen ali molk... Mednarodno pravo, ustvarjeno za soglasje in odprtost, se v večih

rokah spremeni v pretkano orodje zatiranja in zapore meja.

Razen če svobodne države ne sprejmejo te hinavščine, da ne bi postale skrivne mračnega svetlohinstva. Toda kako se rešiti pasti, nastavljenе z ženevskim dogovorom? Kako ne aplicirati dogovora, ki je bil podpisan?

Obstoja možnost izmuzniti se. Dogovori so pogodbe, pogodbe med državami. Po svoji naravi pa dogovori predpostavljajo poštenost in zato objestransko izpolnjevanje. Tistemu, ki ne izpolnjuje, kar je obljubil, ni nihče dolžan dati to, kar je obljubil. To se imenuje, v pravu, oprostitev neizvršitve.

Aplicirajmo to na ZSSR. Kaj je podpisala?

Ni vredno ponavljati. S svojim podpisom ženevske konvencije je ZSSR izjavila, da je prepričana, da so določila o zaščiti avtorjev „primerna za zagotovitev spoštovanja pravic človeške osebe“ in da bo „olajševala širjenje del človeškega duha.“ Poleg tega se je ZSSR s svojim podpisom konvencije obvezala „ukreniti vse potrebno za zadostno in učinkovito zaščito avtorskih pravic.“

Katero francosko sodišče, katero sodišče svobodnega sveta bi priznalo koristi ženevskega dogovora tistim, ki se norčujejo iz njegovih določil in njegovega duha? Nič jih k temu, juridično, ne sili. Vse jih, človeško odvrča od takega ravnanja.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Novembra 1971 so se Ljubljanci na referendumu s 57% izrekli za „samoprispevek“ za gradnjo otroških vrtecev in osnovnih šol. S prvim januarjem 1972 so torej začeli ljubljancem odtrgovati od plač 1% mesečno in s tem denarjem in seveda še iz drugih sredstev so zgradili pet vrtecev in eno šolo. Sedaj pa so se pojavile kritike o gradnji teh vrtecev, predvsem zaradi novega za Bežigradom, ker bo dvanadstropen. Pravijo namreč, da nadstropne stavbe za otroško varstvo niso najbolj ustrezne, pa tudi cena takih stavb je precej višja. Bežigradski vrtec je bil preračunan na 6.250.000 dinarjev, pa bo dokončani račun precej višji, saj je vrtec na Brodu, ki je montažni, stal „samo“ 6.200.000 dinarjev.

LJUBLJANA — Listom v Sloveniji in seveda v ostalih delih Jugoslavije, se letos ne obeta nič kaj prida. Tovarne rotacijskega papirja so namreč že obvestile svoje odjemalce, da ne bodo mogle prodajati papirja po sporazumu lanskega junija, ko so odločili ceno na 3,40 din za kg. Zaradi velikega skoka cen surovin bodo morali porabniki odšteti 35% več. Ta nova podražitev predstavlja 92 odstotno povečanje cene v zadnjih desetih mesecih.

LJUBLJANA — Letošnja zima je bila izredno mila, pa tudi skoraj brez snega. Tako so Slovenci lažje prestajali energetske krize — pomanjkanje elektrike in kurilnega olja. Le za začetek je bilo malo snega — sredi novembra, potem pa skoraj nič več, razen seveda v višjih legah. V Ljubljani pa je spet pobelil ceste in hišne strehe sneg šele 7. februarja, pa ga je — na veselje starejših — kmalu začelo topiti, mladina pa bi seveda rajši imela nekoliko več bele opojnosti.

AJDOVŠČINA — Primorski akademski pevski zbor „Vinko Vodopivec“ je praznoval 220-letnico ustanovitve s koncertom v Ajdovščini. Zbor je pod vodstvom Braneta Demšarja izvajal dela Gallusa, Tomca, Srebotnjaka. Vrabca, Simonitija, Kozine, Merkuja, Švare, Venturinja, Perotta, Mirka in dve krstni izvedbi sta bili: Pavla Merkuja „Zvečer se ne pije“ ter Rada Simonitija „Moje srce“. V drugem delu koncerta pa so pod vodstvom ustanovitelja zbora iz prvega pevovodje Antona Nanuta nastopili vsi nekdanji in sedanjí člani zbora.

LJUBLJANA — Sredi zime so blizu Murske Sobotice opazili zaostalo štokrlo. Skušali so jo ujeti, da bi jo prepegljali v toplejše kraje, kjer bi bilo več verjetnosti, da bi preživela. Toda nimamo novice, da bi se jim posrečilo ptico ujeti. Drugo zaostalo štokrlo pa je 16. januarja opazil na ljubljanskem barju ob Išci na svojem sprehodu dr. Franc Debevec, ki je menda nedaleč zadnjih izanskih hiš iskala hrane. Seveda tudi tej štokrli nič kaj dobro ne kaže, če bi pritisnil hujši mraz in sneg.

P. Bazilij.

Izseljenska mladina

Veliko slovenskih izseljenskih družin sem že srečal. Prišle so semkaj z malimi otroki, vsa nasmejana sta oče in mati začela novo življenje v novi deželi, ki jim je obljubljala lepšo bodočnost. Videli si na prvi pogled, da so se po prihodu v Avstralijo naravnost oddahnili, pa naj so prišli iz begunskih taborišč ali pa naravnost iz domovine. Začetne težave so bile s slovensko pridnostjo premagane ustvarili so si lastni domok, otroci so rastle. Desetletje ali še več je minilo, da družinica še vedela ni kdaj...

Ko iste družine obiščem danes, je slika v marsikateri čisto drugačna. Boljša ali lepša? V materialnem oziru vsekakor, v sreči pa mnogokrat ne. Kljub blagostanju je manj zadovoljstva, manj zastopnosti. Začetne brige let, ko je bilo treba v vsem začeti od kraja, so na drug način še vedno tu, družina pa v njih mnogo manj sproščena. In v preminogih družinah žalostno potožijo, da se jim po vseh teh letih otroci — že skoraj odrasli — nekako odtujujejo. Pa je veliko še hujših primerov: otroci so že odtujeni. Izseljenski starši se počutijo kot koklja, ki so ji podsadili račke; ušle so

KAMNIK. — Kamniško podjetje „Stol“ je na XI. sejmu pohištva in opreme v Beogradu prejelo najvišje priznanje — „zlati ključ“ in diplomo, ki jo je podelil beograjski „Design Center“ (kako „domača“ imena ima večina jugoslovanskih podjetij!). Nagrajen je bil „Stolov“ omara sistem z blazinami, ki se poljubno oblikujejo v ležišča, počivalnike ali fotelje. Celoten sistem tega omarastega pohištva odlikujejo (spet jasne domače besede): komponibilnost, preprosta montaža, večnamenska funkcionalnost ter moderen design. Saj je že zaradi te preprostosti moralo pohištvo dobiti glavno priznanje!

PREŽGANJE. — Na Prežganju so 20. januarja nastopili Ladko Korošec, Marjan Benedičič in Milan Stante. Na sporedu so bili samospevi, operne arije ter „Atomski vek“ Mateja Bora. V drugem delu pa je Ladko Korošec predvajal barvne filme s svojih umetniških gostovanj po svetu.

LJUBLJANA. — V oktobrski številki znane francoske revije Esprit je izšel v prevodu daljši odlomek iz romana tržaškega pisatelja Borisa Pahorja „Nekropola“, ki je izšel leta 1967 v založbi Obzorja. Revija Prostor in čas pa je ta dogodek uporabila, da je objavila poročilo o „Nekropoli“ slovenistke Marije Mitrovič, ki ga je napisala v Književnih novinah istega leta ob izidu knjige. Revija je napisala, da tedaj slovenska kritika skoraj ni „opazila“ izida knjige in da prevod poročila Marije Mitrovičeve poklanja pisatelju za šestdesetletnico. „Nekropola“ je roman o taborišču Natzweiler-Struthov v Vogezih, kjer je bil tudi Pahor med vojno interniran, delo pa se nanaša na taborišče dvajset let po vojni, ko je postalo shajališče turistov.

LJUBLJANA. — Leta 1973 je minilo 15 let od ustanovitve skupnega podjetja „Žito“, vendar so posamezni obrati tega kombinata stari že nad 100 let. To skupno podjetje je nastalo iz podjetij mlinske industrije Ljubljana, Lesce in Domžale, tovarne testenin z dvema obratoma, 15 pekarskih podjetij z 35 pekarnami, ki so jih po vojni „nacionalizirali“, tovarne bonbonov „Šumi“ ter tovarne čokolade „Gorenjka v Lescah in „Imperial“ v Krškem. Celotna dejavnost tega „velepodjetja“ poteka danes v 58 obratih. Svoje izdelke prodaja kombinat v Sloveniji, kjer krije 40% potrošnje žitaric, 35% potrošnje kruha in peciva, 40% testenin, izdelki „sladke industrije“ pa krijejo 30% kolačev, 12% bonbonov, 35% žvečilnega gumija in 4% čokoladnih izdelkov.

LJUBLJANA. — Vegetacijo ali rastlinstvo so proučevali že davno, švedski botanik Linne pa je dal s svojo razvrstitvijo rastlin v vrste zemetke za moderno geobotaniko. Pred svetovno vojno sta v Sloveniji pričela načrtno

ji v vodo, ona pa brez moči krili in kokodajso po bregu...

Vsa leta so starši v drugih skrbeh na vzgojo otrok premalo mislili. Danes to mnogi priznajo, ko je prepozno. Vzgojo so prepuščali zgolj šoli, pa še te niso izbirali. Zal niti najboljša šola staršev nikoli ne more nadomestiti, tako trdijo vsi pedagogi. Niti Cerkev je ne more, če manjka podlaga domačega zglede staršev. Samo na temelju roda raste zdrav rod; dobra šolska vzgoja domačo vzgojo oplemeniti in obogatiti, enako doda svoje Cerkev s tako važnimi nauki za pravilni razvoj značajev. Mnogi izseljenski starši niso dali otrokom niti dostojne prilike za verski pouk, lastni zglede kristjana pa je v sto skrbeh — odpovedal. Poriniti otroka skozi nekaj potrebnih in nepotrebnih — tudi domala mesecev pouka kot pripravo na prvo sveto obhajilo in zopet tako po nekaj letih kot pripravo na birmo še ne pomeni dati otroku krščanske vzgoje, ki res neka velja v vsem nadaljnjem življenju. Saj nima podlage. Ni se čuditi, da danes štirinajstletnik neha hoditi v cerkev in se postavi staršem v brk: „Zdaj sem že velik in ne bom hodil več! Saj tudi vidva ne hodita...“

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

V nedeljo, 17. februarja, je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj Marcel Janez Bezljaj, sin Mirka in ge. Elizabete Marije roj. Cater. Za botra sta bila ga. Marija Cater in g. Bogomir Bezljaj. Krstil je g. Jože Škerbec.

40 DNI V „LJUDSKEM ZAPORU“

V prejšnji številki smo v kratki notici obvestili vse Slovence po svetu, da so ugrabitelji izpustili na svobodo nekdanjega direktorja produkcije v tovarni papirja, valovite lepenke in plastičnih izdelkov „Schcolnik“ g. Jožeta Ludvika. Pomotoma smo napisali, da je bil izpuščen že v ponedeljek 11. t. m., dočim je bil prost v resnici šele 12. februarja. Preživel je torej 40 dni v „ljudskem zaporu“ kot prvi letošnji argentinski ugrabljene.

Direktorja Jožeta Ludvika so ugrabitelji zajeli na cesti kakih 200 metrov od tovarne Schcolnik 2. januarja letos. Ker se je upiral, so ga z udarci po glavi onesvestili in ga odpeljali v njegovem lastnem avtomobilu, ga nato premestili v drugo vozilo, njegov avto pa pustili v bližini nekega parka.

Iz časopisnih novic ob izpustitvi direktorja Ludvika posnemamo, da so ugrabitelji sprva zahtevali za izpustitev kar 1.500.000.000 pesov, po dogovoru s sorodniki so končno pristali na 42.000.000 pesov. Dogovorjeno je bilo, da je treba denar odvreči iz avtomobila Citroen (ker ne more razviti

velike brzine, ni primeren za eventualno zasledovanje zlikovcev) v mestu pri Avenidi J. B. Justo in Niceto Vega.

Po uradnem nalogu se je z ugrabitvijo pečala tudi Brigada de Investigaciones de San Justo, ki je tudi diskretno sledila korakom sorodnikov in tako je policijski komisar iz San Justa postavil zasedo. Ko so ugrabitelji hoteli pobrati vrečo z denarjem, so opazili, da jim je policija za petami. Po kratkem streljanju so ugrabitelji pustili denar in se razbežali. Policiji ni uspelo ujeti nobenega ugrabitelja. Medtem pa so že izpustili bivšega direktorja Jožeta Ludvika, ki se je nato kmalu pripeljal s taksijem na svoj dom.

Po rešitvi iz „ljudskih zaporov“ se je direktor Ludvik nekaj dni zatem interniral v sanatoriju zaradi celotnega pregleda, kajti po 40-dnevem zaporu pod stalno morečo negotovostjo gotovo vsako potrebuje določene zdravniške oskrbe. Kakor smo vsi prijatelji in znanci veseli nad srečnim razpletom, mu prav tak, želimo, da bi kmalu bil in zdrav zapustil sanatorij. Njegova biografija pa bo zaradi tega nepričakovane dogodka prav gotovo za poglavje daljša.

CASTELAR

Na kinti Sloga je bil v soboto, 16. t. m. popoldne zaključek počitniške kolonije, o kateri bomo še poročali.

SLOVENC PO SVETU

BRAZIL

Obletnica Sao Paulo

Mesto Sao Paulo je 25. januarja slavilo 420-letnico ustanovitve. Kardinal Pavel Krns je za ta dan spet povabil dušne pastirje priselencev k somaševanju na Pateo do Colégio, to je na dvorišče — sedaj trg — pred poslopjem, kjer je živel jezuitski misijonar p. Anchieta, za katerega teče beatifikacijski

Pogumna izjava

Sovjetski matematik Igor Šafarevič, ki spada med najožje sodelavce znanega atomskega fizika Saharova, je časniki karjem pogumno izjavil, da povzroča tufovzaprte polovice cerkva v Sovjetski zvezi prav tako škodo kot bi jo povzročilo zaprtje polovice vseh znanstvenih inštitutov. Zaprtje cerkva uničuje duhovno stran ljudskega ljudstva prav tako, kakor bi zaprtje znanstvenih ustanov uničilo znanstveni napredek ljudstva. Glede poučevanja verouka pa je Šafarevič izjavil, da bi morala sovjetska vlada dopustiti prostovoljno poučevanja verouka v šolah. Verjetno se bo ta matematik kmalu znašel v kaki sovjetski umobolnici.

raziskovati vegetacijo G. Tomažič in lani umrli Maks Wraber, po vojni se jima je pridružil še Tregubov; ti trije so izšolali vrsto pomočnikov fitocenologov. Sedaj se delo načrtno ureja in sestavljajo Vegetacijsko karto Slovenije. Dokončano je okoli 40% vsega ozemlja Slovenije v merilu 1:50.000. Vegetacijska karta je izdelana po standardni srednjeevropski metodi ob upoštevanju naj sodobnejšega stanja te vede. Ta karta prostorsko omejuje odnose med klimo, geološko-petrografsko podlago, tlemi in vegetacijo.

Naša večja središča imajo slovensko nedeljsko šolo. Kako majhen odstotek slovenskih staršev se je poslužuje za svoje otroke! Za mnoge otroke je slo desetletje mimo ne da bi vedeli zanjo. O družinah, ki žive raztresene daleč od središč, to razumem, za starše iz teh središč je brezbriznost težko zagovarjati. Sicer pa tudi za pouk v Slovaški šoli velja, da gradi samo na podlagi zdrave vzgoje slovenske družine. In če slovenska šola že ne more dati popolnega znanja materinskega jezika, pa otroke vsaj nekako združuje: srečujejo se, spoznavajo se, zavest dobijo, da ta neangleški jezik govori tudi množica drugih, ne le njihovi starši... Brez tega je slovenska izseljenska družina korak bliže temu, da si je otrok v teku let našel svojo družino in se svojim slovenskim staršem odtujil. Niti ni važno, da bi bil že tukaj rojen, pa hoče biti samo „Avstralec“. Prav. A če hoče biti „Avstralec“ na račun tega, da se sramuje svojih slovenskih staršev in jezika, ki ga je kot majhen otrok govoril in ga morda delno celo še razume, nekaj ni v redu. Ni otrok kriv — krivdo lahko iščemo na celotni vzgoji (ali ne vzgoji) v letih dorasčanja, kjer so starši v svojih brigah pozabili na najvažnejše točke svojega poklica kot roditelji. Saj poklic staršev ni lahek: včasih je prav težak tako očetu kot

materi. Gotovo pa je posebno zahteven v izseljenskih družinah, ker ga otežuje toliko okoliščin.

Nova dežela nudi otroku novo okolje, tako različno od domačega. Malo je staršev, ki bi bili ob prihodu v zdmostvo nanj pripravljeni. Ne le jezik, tudi vse življenje teče drugače, drugačen je šolski sistem, drugačni so šolski tovariši v svojih navadah (ali razvadah). Okolje različnih veroizpovedi, pa tudi modernega poganstva, otroka brez temeljitega nauka v lastni veri in do brega zglede staršev mimogrede pripravi, da sam končno odvrže vse. In okolje nove, še vedno se razvijajoče, mlade narodnosti izseljenskega otroka poplivi v zavesti lastnega porekla. Koliko naše mladine so slovenski starši na ta način izgubili zase, za svoj narod in tudi za vero!

Mislím, da je pri vzgoji v vsaki družini važno vprašanje materinega jezika. Res je, da se večina družin ne bo vrnila v domovino. To se pravi, da se je treba le pametno prilagoditi okolju nove dežele. Kako pa? S tem, da se slovenščina odvrže kot nepotrebna? Težko bi mi trdil, saj iz mnogih primerov vidim, kako občutno trpi vzgoja, kjer ni mogoča prava komunikacija med starši in otroki. Tudi če starši za silo obvladajo jezik nove dežele, pravega občevanja v družini ni: sto stvari se ne

OBLAKOM

Dr. Gregor Krek

Oj, oblaki, kaj hitite tak' naprej; postojte vsaj! Z vami iti dovolite v srečne kraje mi nazaj.

Tuj'e med tujci prevzdihujem, se vtolažiti ne vem, z vami iti poželjujem; oh, oblaki, tja naj grem!

Al' oblaki le bežijo, za moj klic ne marajo, mene samega pustijo in naprej le jadrajo.

Oh, povejte, da iskreno ljubim vse prijatelje, poželjujem neizrečeno enkrat videti jih še!

stroj, ki vrta rov za podzemeljsko železnico. (Mimogrede povemo, da bo še letos končanih prvih 18 km te železnice. Zadnje čase se po njej že vozijo delavci in drugi na preizkusnih vožnjah, a pri tem skrbno pazijo, da ne bi nobena ženska ne stopila v podzemlje, kajti tako trdijo — bi to prineslo nesrečo. Kolikor manj vere, toliko več vraževnosti pri ljudeh.)

Med mašo so vse osebe v narodnih nošah sešede v prvi vrsti tik pred oltarjem; kardinal je po stari navadi dal vsem tem posebej blagoslovljeno rožo. Po zaključku svete daritve je kardinal slovenske deklice v narodnih nošah sam povedel na častno tribunjo, kjer jih je predstavil guvernerju te 18 milijonske zvezne države. Novi poveljnik druge armade — v vsem Brazilu so štiri — pa se je z njimi še fotografiral in jih pozdrvil z vojaškim pozdravom.

„Diario Popular“ je naslednjega dne objavil daljši članek s slikami o prostavi na Pateo do Colégio. Med narodnimi nošami omenja tudi slovenske, katerih slike je list tudi priobčil.

V spoštljiv spomin

V januarju je v Brazilu umrlo pet Slovencev. (Dopisnik je navedel imeni le dveh in jima napisal besede v slovo, med tem pa smo o umrlem Emilu Savelliju v našem listu že pisali; op. ur.)

V mestu Barra Mansa v državi Rio de Janeiro je 11. januarja umrl zdravnik dr. Milan Tuma, doma s Krškega, star šele 49 let. Klasično gimnazijco je študiral v Ljubljani, preživel taboriščna leta v Italiji, nadaljeval študije na medicinski fakulteti v Madridu in nato še v Rio. Specializiral se je v tropičnih boleznih. Zato je tudi veliko potoval po vseh Amerikah, kjer je v raznih krajih preučeval ureditev raznih laboratorijev. Sam je tudi imel dva laboratorija; poleg tega je delal zadnji čas še v bolnišnicah v mestih Barra Mansa in Volta Redonda, pa še poučeval je na univerzi v Rio de Janeiro. Bil je med drugim tudi član Mednarodne zdravstvene organizacije, ki deluje v sklopu Organizacije Združenih narodov.

Izrazom iskrenega sožalja pokojnikov znancev in prijateljev, razkropljenih po vsem svetu, gospe dr. Marjetke Mazovčevi in sinovom Igorju, Mihi, Andreju in Pavlinu se pridružuje tudi Svobodna Slovenija.

POPRAVEK — Naši bralci so že sami pravilno ugotovili, da bi morala v naslovu članka o jugoslovanskem tihotapstvu v Trstu, ki je bil objavljen v prejšnji številki našega tednika, beseda „blagostanje“ biti natisnjena med narekovaji. Najlepša hvala! — Uredništvo

da izraziti v vzgoji tako, kot bi starši hoteli in morali. Če še otrok ne razume slovensko ali pa se jezika staršev sramuje, ta komunikacija pade tako občutno, da se resni problemi začno. In končno še vedno drži pregovor: „Kolikor jezikov znaš, toliko mož veš!“ Tudi Avstralcí po rodu se uče tujih jezikov in jih znajo ceniti, čim potujejo izven pete celine. Nobenega drugega jezika se slovenski otrok ne bo naučil s tako malim trudom in tako poceni, kot ravno slovenskega. Zavisí pa od razumevanja staršev, kako se znajo približati problemu s prave strani ter otroka brez sile nekako navdušiti v zavesti potrebe znanja slovenskega jezika. Že sem srečal otroke, ki so bili vidno ponosni na svoje slovenske stavke. Takemu otroku je potem lahko vliči tudi zavest, da je ponosen na svoje slovensko poreklo, kakor je obenem lahko ponosen na svoje avstralsko državljanstvo.

Pred leti je Janez Kopač CM v kanadski Božji Besedi pisal o tem izseljenskem problemu. Lepo je opredelil izseljenske družine v tri skupine. Mislím, da je primer naše izseljenske skupine v Avstraliji kaj sličen drugim.

Prva skupina slovenskih družin skuša pri vzgoji otrok slovenski element popolnoma izločiti. Ti starši sami ni (Nad. na 4. str.)

Po športnem svetu

„Spanije ne bo na svetovnem nogometnem prvenstvu“. S temi besedami je več argentinskih radijskih postaj sproščilo javnosti zmago jugoslovanske nogometne reprezentance nad špansko. Tekma je bila v Frankfurtu 13. februarja na nabito polnem stadionu, kjer je bilo kakih 70.000 gledalcev. Ker je bilo prodanih tudi več desetstisoč ponarejenih vstopnic, so za kupce ponaredkov prinašali tekmo po velikem televizijskem zaslonu na nekem drugem stadionu.

Jugoslovanska ekipa je premagala Španijo z 1:0, zadetek pa je dal z glavo Katalinski; v 13. minuti prvega polčasa. Za Jugoslavijo, ki se je s tem po daljšem presledku spet uvrstila v finalna tekmojanja za svetovno prvenstvo, so nastopili: Maić, Buljan, Hadžić, Brgićević, Katalinski, Oblak, Karasi, Šurjak, Petković, Ačimović in Djajić. Branec Oblak iz Ljubljane, ki je do lani igral za Olimpijo, sedaj pa je član slovenskega Hajduka, je bil edini Slovenec v moštvi, ki je premagalo Špance.

Po tej zmagi, o kateri pravijo, da jo je jugoslovanska ekipa zaslužila, čeprav je po zadetku igrala bolj obrambno, se bo Jugoslavija v prvi tekmi v četrtfinalu za svetovno prvenstvo pomerila s sedanjim prvakom Brazilom.

Sovjetski šahisti se bodo pomerili med seboj v polfinalu za določitev tekmeča proti sedanjemu svetovnemu ša-

hovskemu prvaku Robertu Fischerju (ZDA). Nekdanji svetovni prvak Tigran Petrosian je izločil Lajoša Portišca (Madžarska) s 3:2, Viktor Korčnoj pa Henrijeja Meckinga (Brazil). Oba ta dva se bosta aprila pomerila med seboj, Spassky pa se bo meril s Karpovim, mladim, nad vse obetajočim sovjetskim šahistom.

V rugbyju, za pokal Petih držav — Anglije, Škotske, Walesa, Irske in Francije, ki imajo najmočnejše ekipe v tem športu na svetu, — je Irsko premagala Anglija s 26:21. Zaenkrat vodi Wales s 4 točkami, pred Francijo in Irsko, ki imata po tri točke ter pred Škotsko z 2 točkama, zadnja je Anglija, ki še ni zmagala na letošnjem turnirju.

Zbornik Svobodne Slovenije z l. 1971-1972 je po vsebini najbogatejša slovenska knjiga v svetu, po obsegu najobširnejša in tudi najcenejša

OBVESTILA

ČETRTEK, 21. februarja:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 21. pričetek pevskih vaj Slovenskega pevskega zbora v San Martinu.

V Slovenski hiši ob 18. srečanje fantov in deklet. Vabijo odbori SDO, SFZ in SKAD.

SOBOTA, 23. februarja:

V Slomškovem domu ob 20. pustna veselica.

NEDELJA, 24. februarja:

V Slovenskem domu v Carapachayu pustna zabava.

Na Pristavi v Castelarju pustna nedelja.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi v Lanusu pustna veselica z sodelovanjem orkestra „Duc in altum“.

V nedeljo, 17. marca, bo v Slomškovem domu tradicionalna tombola. Že sedaj vas opozarjamo: Kupite tablice v predprodaji. Povabite svoje znanke in prijatelje!

TOMBOLA

PUSTNA VESELICA V SLOVENSKI VASI

v nedeljo, 24. februarja, začetek ob 20.30

Vabljeni vsi

Sodeluje orkester „DUC IN ALTUM“

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

Opozarjamo, da imamo v Lomas de Zamora, v našem novem velikem lokalu, vedno na razpolago najfinejšo pohištvo

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE ZAMORA

**JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL
CASCANTE**
Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

PUSTNI TOREK

od 19 dalje.

Igral bo orkester „DUC IN ALTUM“

Za krofe in druge dobrote bo poskrbljeno!

TOREK, 26. februarja 1974:

V Slomškovem domu pustna zabava s sodelovanjem orkestra „Duc in altum“

NEDELJA, 3. marca:

V Slovenskem domu v Carapachayu skupno kosilo, popoldne pa tombola.

NEDELJA, 17. marca 1974:

Tradicionalna tombola v Slomškovem domu.

NEDELJA, 7. aprila 1974:

Na Pristavi v Castelarju tombola.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Učiteljska seja SOZS bo 27. februarja ob 20 v prostorih ZS.

Seja upravnega sveta ZS bo 6. marca ob 20 v Slovenski hiši. Vabljeni vsi odborniki.

Pisarna in knjižnica ZS je odprta vsak dan od 16 do 20.

V Slomškovem domu bodo imeli zabavo na

DR. JUAN JESUS BLASNIK

Specialist za ortopedijo in travmatologijo

C. Jos^e E. Uriburu 285, Cap. Fed

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855.

Privatni telefon: 628-4188

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

Slovenski dom v San Martinu

PUSTNA DRUŽABNA PRIREDITEV

v ponedeljek, 25. februarja, ob 21

IGRA ORKESTER PLANIKA (ki ima mnogo novih pesmi)

PUSTNA ZABAVA NA PRISTAVI

V CASTELARJU

24. februarja 1974

Opoldne kosilo (prosimo za prijavo) — krofi — muzika — zabava
Pridite!

Slovenski dom v Carapachayu

lepo vabi na

PUSTNO ZABAVO

ki bo v nedeljo, 24. t. m., v domu.

V nedeljo, 3. marca, imamo v domu skupno kosilo, popoldne pa je

TOMBOLA

Vsi rojaki prav pristrčno vabljeni!

Svoji k svojim! Veliko slovenskih podjetnikov in obrtnikov že dela s SLOGO, a še več bi jih lahko! Pozanimajte se za novo vrsto posojila za obrtnike in trgovce! Obresti, ki jih plačate pri nas, ostanejo „doma“, se razdele med domače ljudi. Pomislite tudi na to, preden iščete posojilo drugod!

KREDITNA ZADRUGA SLOGA z. z. o. z.

Bmé. Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16—20

(Nad. s 3. str.)

majo nobene prave narodne zavesti in je logično niti ne morejo prenesti na svoje otroke. Prepričani so, da je za otroka najbolje, da sploh pozabi na mali slovenski narod. Majhnost naše ga naroda še njih same vzmira; otrokom bi vzbujala čut manjvrednosti, pravijo. O Sloveniji jim sploh ne govorijo. Četudi sami morda kaj slabo tolčejo angleščino, bodo z otroki govorili le v jeziku nove dežele in iščejo zanje le angleško govorečo družbo. Sami skušajo storiti vse, da se bodo že njihovi otroci počutili polnokrvni Avstraleci, pozabijo naj na vse, kar je v zvezi z Slovenijo. — Res morda takih skrajnih družin ni ravno veliko, a nanje naletiš v vseh naših naselbinah.

Druga skupina slovenskih družin pa gre ravno v nasprotno skrajnost. Ti hočejo vzgajati svoje otroke pač tako, kot so bili nekoč sami vzgojeni, ko so doraščali v popolnoma slovenskem okolju. Izvzeta je seveda šola, ki je nujnost; drugače pa otroka skrbno varujejo, da bi se ne navzel kaj avstralskega. Otroci morajo vedno slišati isto pesem, ki jim je prišla že preko glave in se jih več ne prime: „Pri nas v Sloveniji je bilo tako in tako — tako bo tudi v naši družini tukaj!...“ Vso starokranjsko miselnost hočejo stoočstno prenesti na otroke, pa pri tem

pozabijo, da je med njihovo domovino in novo deželo široko morje ter gre tudi čas svojo pot. Pozabijo, da je tudi doma danes marsikaj drugače kot takrat, ko smo tam mi doraščali.

Sredi med obema skrajnostima je tretja skupina slovenskih izseljenskih družin, ki skušajo pri vzgoji otrok upoštevati tudi novo okolje dežele. Otroci se v novi domovini morajo počutiti doma in se znajti tudi izven družinskega kroga. Kdo jim bo zameril in štel v zlo, če jih ta dežela mnogo bolj privlači kot pa nas, ki nismo tu hodili v šolo in nam angleščina nikoli pošteno tekla ne bo! Vendar jim starši na nepriljen način skušajo ohranjati slovensko zavest. Nič ne bo otrokom škodilo, če bodo vedeli kaj o domovini svojega rojstva, ali — če so že tukaj rojeni — o kraju rojstva svojih staršev. Naj bi cenili dediščino staršev, saj se da o naši kulturi, zgodovini in narodni tradiciji toliko lepega povedati. Starši te skupine se trudijo, da otroci ne pozabijo slovenskega jezika. Še pri vsem trudu včasih okoliščine prevladujejo in posel ni lahek. Če le mogoče, porabijo priliko, da otrok obiskuje slovensko šolo, z njo nastopa in ima vsaj delno slovensko družino. V otrocih skušajo vzbujati ljubezen do slovenske molitve in pesmi.

Vsakdo lahko uvidi, da je srednja

pot tudi tukaj najboljša pot. Le tako se ohrani skladnost izseljenskih družin ter se v njih ne kaže napetost in miselna odtujenost med starši in otroki. Otroci nehote vplivajo na starše in jim tako pomagajo življati se v novo okolje. Starši pa svojim otrokom omogočajo, da bodo, ko dorastejo, že znali slovensko ter jih ne bo sram, da so člani slovenske priseljene družine.

Kot zadnji čas mnogo beremo in slišimo, je to pot kot najboljšo končno spoznalo tudi vodstvo naše dežele. Iz prakse preteklosti je vedno bolj vidno, da je bila izseljenska mladina v veliko primerih siljena v integracijo, ki ni bila zdrava; staršem odtujena mladina je mladina razbitih značaja. Vodstvo je le spoznalo, da bo imela dežela mnogo več koristi od mladine, ki zna in ceni materini jezik ter spoštuje svoje poreklo. Danes znanje jezika staršev poudarjajo celo v šolah, enako vrednost kulture priseljenih narodov. V tem je zadnji čas ves šolski program v Avstraliji dobil novo podlago in ni le pametno mnenje posameznih učiteljev, kot je bilo to še pred desetimi leti. Gre za harmonično povezavo — v našem primeru slovenskega in avstralskega. Samo v taki povezavi obe strani pridobita. Če ta postopek pravilno razume oblast in to razume tudi izseljenska družina, potem hudi problemi dorašča-

joče mladine sami odpadejo, ali pa vsaj niso nepremostljivi, če se pojavijo.

Imamo med nami mnogo lepih primerov, zdi pa se mi, da je še več slučajev, ko so leta zamujena in ni več kaj popravljati. V tem smo žal zaostali precej za našimi rojaki v Ameriki in bojim se, da bo velik del celo naše prve generacije za slovenstvo izgubljen. Amerika ima velike Slovence in velike Amerikance v istih oseh; ponosni so na svoje rojstvo pod ameriško zastavo, obenem pa tudi s ponosom v slovenskem jeziku povedo, da sta jim oče in mati Slovenca.

Ko je pokojni Msgr. John Oman, dolgoletni župnik slovenske fare sv. Lovrenca v Clevelandu, prvič obiskal Slovenijo, je ob prihodu poljubil slovensko zemljo. Ni ga bilo sram pred vsemi okrog njega poklekati in v vsej iskrenosti na tako lep način pokazati spoštovanje in ljubezen „do zemlje, ki mu je dala dobre slovenske starše.“ Pa je bil rojen Amerikaneec, dasi je čutil vse svoje življenje slovensko. Ko si ga poslušal govoriti, bi nikoli ne verjel, da ni prišel v Ameriko že v zrelih letih.

In kako čudovito lepo zvone besede v Ameriki rojenega Franka Lauscheta, ki se je v ameriškem javnem življenju povzpela prav med vrhove. Na lanskem Slovenskem večeru v Washingtonu je svoj govor končal z besedami:

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsible: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4153, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina
Uredniški odbor:
Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo Central (B) Argentina
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.149.713

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1974 za Argentino \$ 105.— (10.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 110.— (11.000). ZDA in Kanada 16 USA dol.; za Evropo pa 19 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

(„Misli“)